ANADOLU
ANATOLIA

ANKARA 2022

ISSN: 0570 – 0116
e-ISSN: 2667-5129

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DİL VE TARİH-COĞRAFYA FAKÜLTESİ
ARKEOLOJİ BÖLÜMÜ

ANADOLU / ANATOLIA
48, 2022

ANKARA UNIVERSITY
JOURNAL OF THE
ARCHAEOLOGY DEPARTMENT
FACULTY OF LETTERS

ANKARA – 2022

ANADOLU / ANATOLIA

SAHİBİ / PROPRIETOR

Prof. Dr. Levent KAYAPINAR

Ankara Üniversitesi / Ankara University
Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dekanı / Dean of the
Faculty of Letters

Anadolu / Anatolia, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih
– Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümü'nün resmi ya-
yın organıdır. Yılda bir kez (Aralık) basılan hakemli bir
dergidir. Bu dergide yayınlanan makalelerin içeriği ta-
mamen yazarların sorumluluğundadır.

Anadolu/Anatolia is the official refereed journal of the
Archaeology Department of the Faculty of Letters, An-
kara University. Published annually (December). The
statements and opinions in the journal are solely those
of the individual authors.

EDİTÖRLER KURULU / EDITORIAL BOARD

Baş Editör / Editor in Chief

Zeynep ÇİZMELİ ÖĞÜN
(Klasik Arkeoloji)

Alan Editörleri / Area Editors

Kadriye ÖZÇELİK
(Tarih Öncesi Arkeolojisi)
Tunç SİPAHİ
(Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi)
Zeynep ÇİZMELİ ÖĞÜN
(Klasik Arkeoloji)

Sayı Editörleri / Volume Editors

Emma L BAYSAL
Adnan BAYSAL

Anadolu / Anatolia Dergisi ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı'nda taranmaktadır.
Anadolu / Anatolia is indexed in the ULAKBİM Social Sciences Database.

BİLİM KURULU/SCIENTIFIC BOARD

Mustafa ADAK
Levent ATICI
Douglas BAIRD
Tristan CARTER
Sevinç GÜNEL
Tim HARRISON
Ralf von den HOFF
Gül İŞİN
Felix PIRSON
Andreas SCHACHNER
Philip Van PEER

Yazı İşleri Sorumlusu / Publishing Manager:

Musa KADIOĞLU

Redaksiyon / Redaction:

Emma L BAYSAL, Adnan BAYSAL

Kapak Tasarımı / Cover Design:

Nurcihan DOĞMUŞ

Yazışma Adresi / Contact Address:

Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi
Arkeoloji Bölümü Başkanlığı, Anadolu/Anatolia Der-
gisi Atatürk Bulvarı No. 45 06100 Sıhhiye – ANKARA
TÜRKİYE
e-posta / email: anatolia@humanity.ankara.edu.tr
http://www.dtcf.ankara.edu.tr
Tel:0 312 310 32 80 / 1188

Ankara Üniversitesi Basımevi / Ankara University Press, ANADOLU / ANATOLIA 48
ISSN: 0570-0116 - e-ISSN: 2667-5129

Anadolu, Creative Commons Atıf-Gayriticari 4.0 International (CC BY-NC 4.0) kapsamındadır
Anadolu is covered by Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

ANKARA ÜNİVERSİTESİ BASIMEVİ / ANKARA UNIVERSITY PRESS

Adres / Address: İncitaşı Sokak No. 10 06510 Beşevler / ANKARA / TÜRKİYE

Basım Tarihi / Print Date:

Tel: 0 312 213 66 55

www.ankara.edu.tr

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Araştırma Makaleleri / Research Articles

Sera YELÖZER	Kişisel Süs Eşyaları Kimlikler Hakkında Ne Söyler? Metodolojik Yaklaşımlar ve Anadolu ve Levant'tan Arkeolojik Örnekler / What can personal ornaments say about identities? Methodological approaches and archaeological insights from Anatolia and the Levant	1-44
Derya YALÇIKLI	Metal Production in Mezraa Höyük in the Early Bronze Age / Erken Tunç Çağı'nda Mezraa Höyük'te Metal Üretimi	45-67
Pınar PERÇİN-GERÇEK Evangelia PİŞKİN	Animal economy and consumption at the administration sector of Hittite Capital Şapinuwa / Hitit Başkenti Şapinuva'nın Yönetim Bölgesinde Hayvan Ekonomisi ve Tüketimi	69-101
İdil KARABABA	On the classical sanctuary space and its natural context: Nature as extension or container? / Klasik Tapınak Alanlarında Doğal Peyzajın Yapılı Çevreyle İlişkisi: Bir Uzantı veya Bağlam Olarak Doğa	103-127
Musa KADIOĞLU	Teos'tan Büst Taçlı Bir Kadın Portresi (Claudia Metrodora?) / A female portrait with bust-crown from Teos (Claudia Metrodora?)	129-156
Hava KESKİN Serdar Hakan ÖZTANER	Nysa ad Maeandrum Cadde 1- <i>Plateia</i> 'dan İki Mermer Heykel / Two marble statues from street 1- <i>plateia</i> of Nysa ad Maeandrum	157-179
Mustafa TATBUL Tayyar GÜRDAL	Preliminary analysis of the macrobotanical remains from the Late Antique and Byzantine phases of the domus at Pompeiopolis / Pompeiopolis'te Bulunan Domus'un Geç Antik Çağ ve Bizans Dönemi Evrelerinden Elde Edilen Makrobotanik Kalıntıların Ön Değerlendirmesi	181-203

Haberler / News

Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Arkeoloji Bölümü 2022 Yılı Kazı ve Yüzey Araştırmaları / Excavation and Survey Reports of the Archaeology Department of Faculty of Letters at Ankara University	207-221
Anadolu/Anatolia Yayın İlkeleri / Publishing Principles	223-230

bunun gibi çalışmaların sonuçları ilerleyen yıllarda bilim âlemine sunulacaktır.

KIZILIN KAZILARI – 2022

Metin KARTAL*

2022 Yılı Kızılın kazıları 20.07.2022-26.08.2022 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Kökten alanında kazılacak alanın genişletilmesi amacıyla 2022 yılında 3x4,5 metre boyutlarında 4 büyük açma ve açma aralarında el arabası yolları bırakılmıştır. Bu alanlarda en üstteki ve güncel toprakla karışık tabakalar kaldırıldıktan sonra, ileriki yıllarda gerçek Epipaleolitik Dönem tabakaları üzerinde çalışılacak alanlar oluşturulması ve alandaki Epipaleolitik'in geniş çerçevede tespit edilerek çok boyutlu değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Kızılın Mağarası 2022 kazı çalışmaları

Çalışmalarımız çerçevesinde Kökten Alanı'nda karşımıza çıkan iri kayalar yerlerinden kaldırılmış, bu kayalar ile kazı esnasında çıkan irili-ufaklı kalkerler Çambel Alanı'na taşınıp istiflenmiş ve elenen toprak buraya dökülerek, alan bir platform oluşturmak üzere düzgün ve sağlam bir hale getirilmiştir. Alandaki tesviye çalışmaları sonunda ileriki yıllarda burada prehistorik yaşam biçimlerini

gösteren tematik bir “prehistorik yaşam alanı” oluşturulması planlanmaktadır.

Söz konusu 4 açmanın kazısı boyunca 1442 kova toprak elenmiş, 1025 kova irili-ufaklı kalker döküntü atılmıştır. Kazı tekniği açısından her dört açmada değişkenlik gösteren kalınlığa sahip dolgular *in situ* Epipaleolitik tabakalara ulaşıncaya kadar ayrı kazılmış ve ayrı tasnif edilmiştir. Kazılan seviyeler karışık dahi olsa çıkan her bir sediman kovası kendi karesi içinde 5 mm'lik eleklerle kazı alanındaki uygun bir eleme noktasında kuru olarak elenmiş ve elenen her bir sedimanın içinden kültür varlığı olan tüm materyaller toplanmıştır. Ele geçen buluntular tespit, tasnif ve temizleme işlemlerine tabi tutularak fotoğrafları çekilip gerekli bilgiler kaydedilmiştir. Kazısı yapılan karelerden bol miktarda çanak-çömlek parçaları ve yontmataş buluntu ile az sayıda kemik ve sürtmetaş buluntu ele geçmiştir. Açmaların kazısı bittikten sonra, kalıcı profili olacak kenarlarına oluşabilecek tahribatı önlemek amacıyla toprak doldurulmuş çuvallar yerleştirilerek profiller desteklenmiştir.

CANHASAN HÖYÜKLERİ (I,II,III) KAZI ve ARAŞTIRMALARI – 2022

Adnan BAYSAL**

Canhasan höyükleri (I, II ve III) 1950'li yılların başında ilk kez yüzey araştırmaları ve bölgede yapılan diğer çalışmalar sonucunda arkeoloji dünyasına kazandırılmıştır. Bu çalışmalar ve konumu o dönem için Türkiye ve bölge arkeolojisi için önemli bir konuma ulaşmıştır. Dr. David French tarafından kazı ve araştırmaları bu üç höyük üzerinde 1960'lı yıllarda başlatılmıştır. Bu çalışmalar Canhasan I

* Prof. Dr. Metin Kartal, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Tarih Öncesi Arkeolojisi Anabilim Dalı, Atatürk Bulvarı No. 45, 06100 Sıbbiye/ Ankara; e-posta: metin.kartal@ankara.edu.tr; ORCID ID: 0000-0002-4513-6310

** Doç. Dr. Adnan Baysal, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Tarih Öncesi Arkeolojisi Anabilim Dalı, Atatürk Bulvarı No. 45, 06100 Sıbbiye/ Ankara; e-posta: abaysal@ankara.edu.tr; ORCID ID: 0000-0002-1119-2082

üzerinde kazılar, Canhasan III üzerinde ise sondaj çalışmaları olarak gerçekleştirilmiştir.

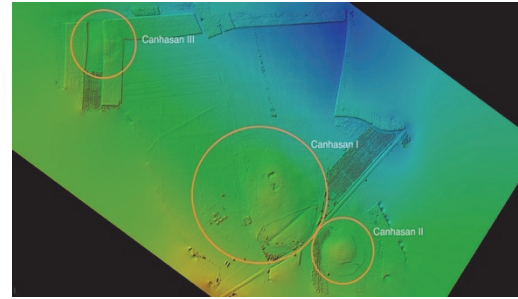
David French'in yapmış olduğu çalışmalar yaklaşık 10 yıl kadar sürmüştür. Çalışmaların neredeyse tamamı Canhasan I'de gerçekleştirirken sadece 2 ay süreliğine Canhasan III nolu höyükte küçük sondajlar yapılmıştır. 1969 ve 1970'deki sondaj çalışmalarından sonra bu höyüklerde herhangi bir arkeolojik çalışma gerçekleştirilmemiştir.

Canhasan höyüklerindeki çalışmalar 2021 tarihinde bakanlığımızın ve sayın Cumhurbaşkanımızın izin ve olurları doğrultusunda Ankara Üniversitesi ve Kültür ve Turizm Bakanlığı adına yürütülmek üzere yeniden başlatılmıştır. Bu çalışmalar 2021 ve 2022 yılları kazı sezonlarında başarılı bir şekilde yürütülmüştür. Can Hasan III küçük bir höyük olup, 120 x 120 m boyutlarında ve önceki yayınlarda verilen bilgiye göre ova seviyesinden 2,5 m yüksek olduğu ve buna ek olarak ova seviyesi altında da kültürel dolguların 4 - 4.5m. kadar devam ettiği French tarafından belirtilmektedir. Deniz seviyesinden olan yüksekliği yaklaşık 1140 m kadardır.

Canhasan (I, II, III) Karaman ilinin merkeze bağlı Alaçatı köyünün içinde bulunmaktadır. Merkezden sadece yaklaşık 13,5 km kadar uzakta yer almaktadırlar.

2022 yılı sezonu içerisinde yapılan 5x35 m'lik alandaki yüzey temizliği çalışmaları, höyük üzerinde geçmişte yoğun olarak yürütülmüş tarımsal faaliyetler sonucunda tahrip olmakla birlikte mimari kalıntıları ortaya çıkarmıştır. Dörtgen ve kerpiçten inşa edilmiş olduğu anlaşılan bu yapıların birbirlerine yapışık şekilde ama kendi duvarları olan yapılar olarak inşa edildiği gözlenmektedir. Yapıların içinde yer alan tabanların ise bir hayli sertleştirilmiş kil tabanlar olduğu ve yer yer görülen boya izlerinden de boyanmış olduğu

düşünülmektedir. Yine pulluk ile tahrip olmasına karşın evlere ait bazı duvarların iç yüzeylerinin düzenli bir şekilde sıvanmış ve bu sıvaların üzerlerinin de boyanmış olduğu dikkati çekmiştir. Eleme işlemi sırasında karşılaşılan bu sıva parçalarının içinde kırmızı, turuncu, siyah gibi renklerle karşılaşılması olası duvar resimlerini düşündürmekle birlikte bu konudaki kesin kanıtlara ilerleyen sezonlar içinde yapılacak olan çalışmalar sonucunda ulaşacağız. Canhasan III üzerindeki 5x35 m'lik alanda başlattığımız çalışmalar, çalışma alanını genişleterek ve kalıntılar üzerinde yapılacak olan çalışmalar ile 2023 sezonu içinde devam edecektir.

Canhasan I, II ve III nolu höyükleri

KÜLTEPE-KANIŞ KAZI ve ARAŞTIRMALARI – 2022

Fikri KULAKOĞLU*

Kayseri İli, Kocasinan İlçesi'ne bağlı Kültepe-Kaniş Örenyeri'nde 2022 yılı kazıları Tepe (Höyük) ve Karum'da (Aşağı Şehir) gerçekleştirilmiştir. Kültepe'de 2009 yılından itibaren Tepe'de farklı alanlarda sürdürülen yeni dönem kazıları kapsamında, Geç Kalkolitik Dönem'den Roma Dönemi'ne kadar uzanan kültür tabakaları araştırılmış ve önemli verilere ulaşılmıştır.

Warşama Sarayı'nın güneydoğu yamaçında, ilk kez 2021 yılında kazısı yapılan

* Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Protohistorya ve

Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı, Atatürk Bulvarı No. 45, 06100 Sıhhiye/Ankara; e-posta: kulakoglu@ankara.edu.tr; ORCID ID: 0000-0002-8163-1378